9. évfolyam Celldömölk 1911 augusztus 20. 34. szám

KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Szent István király ünnepe.

Egyetlen nemzeti ünnepünk, amelyet törvény szerint ebben az országban tartozik mindenki megünnepelni, az idén kivételesen ugyis vasárnapra esett, tehát külön nem kell megtartani. A budapesti nagy körmenetre az egész országból tömegesen zarándokoltak föl, látni a szent jobbot, amint fényes körmenetben körülhordozzák; és hallani sok ezer magyar ajkáról az ősi éneket: Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga, ki voltál valaha, országunk istápja!?

A kolera.

(Folytatás.)

Mint már láttuk, a kolerát Európa vagy délről, vagy keletről kapja. A déli hajóut Egyptom partjai mellett visz el, a keleti ut Mekkából kiindulva szárazföldön halad Arábián, Syrián, Kis Ázsián át déli Oroszországba, innen pedig nyugat felé

A vizi uton való behurcolás elleni nemzetközi küzdelem módját az 1892-ik évben Velenczében kötött nemzetközi egyezmény szabályozza. Ennek legfőbb rendelkezése az, hogy Egyptomban, a tengeri egészségügyi és vesztegzári tanács felállítja és annak hatáskörét nemzetközileg szabályozza, ezen szabályzatban kiterjed a viztől mentes, a gyanus és fertőzött hajókkal való elbánásra; Suezben hajóvizsgáló fertőtlenitő és elkülönitő állomást szervez; szabályozza a Suez csatornán a vesztegzár idején való átjárást stb.

A szárazföldi uton való tovaterjedés elleni nemzetközi küzdelmet az 1893. évben Drezdában kötött egyezmény szabályozza, e szerint az egyezményt aláirt hatalmak kötelezik magukat, hogy egymást a kolera kitöréséről, a járvány lefolyásáról, valamint az ellene tett intézkedésekről értesitik, kijelöli az árucikkeket és tárgyakat, melyek behozatala és keresztülvitele eltiltandók. Szabályozza a szárazföldi határoknál és a kikötőkben alkalmazandó eljárást, valamint a Dunán felfelé haladó és ragályozott kikötőkből jövő hajók kezelését, Hazánk védekezését a következő törvényes intézkedések szabályozzák a nemzetközileg kötelezőkön és az 1876. XIV. tc. 12. fejezetén kivül:

Az 1892 80775. sz. belügyminiszteri rendelet szerint egyik törvényhatóság a másikat azonnal köteles értesiteni, ha területén kolerás megbetegedés történt. Ha valahol a kolera miatt a hatóság ragályfogó tárgyakra kiviteli tilalmat rendel el, akkor ez a vasuti és hajózási állomásfőnökségekkel is közlendő Az 1893. évi 60992. sz. belügyminiszteri rendelet szerint olyan községekből, melyek fertőzve vannak, a kifelé irányuló forgalomban csak a ragályfogó tárgyak kivitele (piszkos ruhanemű, ételek, italok) korlátozandó szigoruan.

A tengeren való behurcolás meggátlására szolgál a martinschizzai m. k. tengeri veszteglő intézet, az 1900. évi 12316. sz. belügyminiszteri rendelet idevonatkozólag a következőkép intézkedik; ha a hajó vészmentes (vagyis bár fertőzött területről érkezett, de rajta sem kolerától okozott halálozás, sem megbetegedés nem fordult elő) akkor a hajó legénysége és utasai orvosilag megvizsgáltatnak, a szenny fehér és ágynemű, egyéb tárgy és podgyász fertőtlenittetik, ha a hajó a fertőzött területről több mint 5 napja indult el, akkor a fertőtlenités után a továbbhaladásra engedélyt kap, ha ennél kevesebb idő telt el, az 5 nap elmulásig a hajó további megfigyelés alatt marad. Ezen idő elteltével minden utas egészségi utlevelet kap, melyben az a hely is jelezve van, ahova az utas menni fog. Az utas érkezéséről a megfelelő bel vagy kül-

Nanette . . .

A tanitóiak kis kertjében virágoztak már a meggyfák. Az öreg hársak meg sürü lombosan borultak a falusi templom tiszta, fehér falára. Künn a határban zöld volt már a rét s a lágy-hullámu szellőtől ringatott nyirfalombok szeliden borultak rá a kanyargós dülőutra. A reggeli langyos napsugarak bujódit játszottak a libegő levelü lombok között s néha-néha pajzánkodva csókolták meg a kis Nanette bársonyos arcát, amelyre halvány pir borult a lopott csókok nyomán.

Tanitó volt az apja ebben a csöndes, egyhangu kis faluban.

Tizenhét esztendős lelke tele volt ártatlan álmodásokkal.

Ott szokta szövögetni az álmait a Rátka nyirfaárnyas utain. Ábrándos szemei a távol ködpárás homályában keresgélték a kékes hegyeket.

Ott van a város . . .

Ha ő ott lakhatnék a városban! Ott sétálhatna a villanyfényben uszó korzó tarka sokaságában! Valaki karján, valakihez hűen oda simulva! Aztán milyen csöndes, lányosan berendezett szobájuk lenne! Az apját sem engedné többet itt a faluban tanitani. Nem . . .

Olyan melegen dobogott ilyenkor a szive mikor ezeket az állomlátásokat szövögette. Oh, ha gazdagok lennének, most teljesülne a vágya; ott lakhatnék az örökké vidám, neszes városban . . . De igy . . .

Szegény Nanette . . . Nem tudta, hogy a vadvirágok csak az erdőn, a réten, a csöndben virulhatnak . . .

*

Aztán egyszer bevitte édesanyja a városba. Bálba . . . Találkozott az iskola-társnőivel, akikkel együtt volt a szürke nénikék zárdájában.

Milyen szépek voltak azok! Olyan dusan, olyan hullámosan ringott a hajuk. Fényes, cifra ruha volt rajtuk. Szinte szégyelte a maga egyszerüségét a kis Nanette . . . Talán ugyis azt éreztette vele a társnői hidegsége, hogy nem való közéjük. Csak ugy félvállról beszélgettek vele.

De később irigyelték, mert a Frunecz Jani fogalmazó mindig vele táncolt.

Milyen boldog volt a kis Nanette . . Hát még, mikor megigérte neki az édesbeszédü Jani, hogy meglátogatja őket a falujokban! El sem akarta hinni. De aztán mikor már látta a Jani szeméből, hogy igazán beszél, elkezdett örömében zokogni a lelke.

Hitte már, hogy teljesül minden álma . . .

Azon a báli éjszakán olyan sok szép álombavaló dolgot összemeséltek egymásnak. Minden szavuk arról a boldogságról beszélt, amikor majd egymásé lesznek.

Csak az bántotta egy kicsit a Nanette szivét, hogy a Jani nem mindig őt nézte, hanem nagyon sokszor a többieket is: pedig ő le nem vette volna róla a szemét senkiért se. De aztán csak megnyugtatta magát: talán igy szokás itt . . .

Mikor vége lett a báli éjszakának, avval a szóval válottak el: viszontlátásra.

S a kis Nanette a vonat ablakából sokáig nézte a várost, mig csak egészen el nem tünt a szemei elől . . . s még azután is

amelyen elindulásakor vagy utközben volt ugyan kolera eset, de ujabb eset 5 nap óta nem fordult elő, legénységével, utasaival együtt megvizsgáltatik, fertőtlenittetik s azután a szabad közlekedésre az engedélyt részére megadják.

Amely hajóval kolerás beteg érkezett, a következőkép bánnak el: Az összes betegeket azonnal partra szállitják és őket a veszteglő intézet elkülönitett kórházában ápolják, a többi utast pedig 5 napig megfigyelik a veszteglő intézetnek erre a célra berendezett helyiségeiben. A hajót fertőtlenitik, tartalmát kirakják. A kolera ellen Ferran spanyol orvos 1884-ben védőoltásokkal próbált küzdeni, azonban eredménytelenül. Több sikert ért el Haffkine, aki 1895-ig Indiában 40000 embert oltott be kolera ellen, oltóanyagul magasabb hőmérséken tenyésztett s ez által legyöngitett kolera tenyészeteket használt. Haffkine statisztikája szerint $5\frac{1}{2}$ ezer a fertőzésnek kitett egyén közül a be nem oltottak közül 198 betegedett meg s meghalt 124; $5\frac{1}{2}$ ezer be nem oltott s szintén a fertőzésnek kitett egyén közül pedig csak 27 betegedett meg és 15 halt el. Haffkine eljárását tovább fejlesztette Kolle, az ő módszerével 1902-ben Japánban beoltottak összesen 77907 embert, ezek közül megbetegedett 47, meghalt 20. A be nem oltott 825287 egyén közül megbetegedett 1152, meghalt 863. Nem lehetetlen, hogy az ilyen védőoltásoknak még nagy jövője lesz. Ujabban Kraus és Rigler kiserleteinek eredménye jogosit, hogy kolera serum készitése már csak rövid idő kérdése. Addig, mig ezen kérdések megoldást nem nyernek, a védekezés a hatóságok kezében van s ha ezek kellő szigorral végrehajtják az óvó rendszabályokat, akkor a fenyegető veszedelem elháritható, vagy legalább is a minimum a dologban az, hogy a mi népünk a közegészségügyi téren teljesen analfabéta, másrészt általános müveltség dolgában is oly alacsony szinvonalon áll, hogy a hatósági intézkedéseket nemcsak, hogy nem respektálja, hanem azokat a legnagyobb ellenséges indulattal fogadja. Ezeken az anomáliakon legjobban segitene az, ha a zsenge gyermek lelkébe belevésnék az egészségtan elemeit, akkor nem kellene büntetéssel rákényszeriteni egyeseket arra, hogy a trágyát és szemetet ne a kut melié rakják. A tanulók intensiv egészségügyi nevelése többet tenditene Magyarország szomoru közegészségügyi viszonyain, mint akár 10 kötet szabályrendelet, mert ahhoz, hogy a nép a hatósági intézkedések célját megértse, bizonyos foku közegészségügyi ismeret szükséges.

Az egyéni védekezés főbb pontjai a következők: Kenyér, vagy süteményfélék a sütőben vagy a tüz felett való pirités által ártalmatlanná tehetők. Az ivóvizet célszerü felforralni és ugy lehütve használni. Gyümölcsféléket és salátát legjobb egyáltalán mellőzni. A felforralt és lehütött viz szokatlan izét kevés citromlével, vagy ecettel lehet javitani. A kolera csirákat közvetithetik a talaj pora, sara, pénz, kilincs stb. miért is a kezeknek étkezés előtti alapos megmosása elsőrendü fontosságu dolog. A hatóság rendeli, hogy a házak udvarai tisztán tartassanak, különösen fontos, hogy a kutak környéke tiszta legyen, közelében szemét, pocsolva, vagy trágya meg nem türendő. A kut körül a talaj tiszta kavicscsal feltöltendő s minden kutat le nem vehető fedéllel kell ellátni, oly kuton, melyből többen isznak, keresztvasas vödörnek kell lenni. Minden udvaron kell lenni árnyékszéknek, melynek gödre vizhatlan Vizben, pocsolyákban a kolera csirák sokáig élhetnek és ott igen el is szaporodhatnak, minthogy az ilyen fertőzött vizek a ragály terjesztését a legkülönfélébb módon előmozditják, szükséges, hogy a községek területén levő árkok és pocsolyák, levezetés, feltöltés, vagy más alkalmas módon viztelenittessenek. Kutak környékén sem ruhát, sem mást mosni nem szabad. Nyilvános árnyékszékek és vizelő helyek naponként többször fertőtlenitendők. Piacokon, vendéglőkben, kávéházakban, üzletekben élelmi cikkek csakis fedett edényban tarthatók. Vendéglősök kötelesek az evőeszközöket használat után azonnal forró vizbe tenni s a kiszolgáltatott élelmi, élvezeti cikkek jó minőségére, az asztalteritők, kendők, edények tiszta kezelésére a legnagyobb gondot forditani. Tilos a tisztátalan jég, vagy ivóviz kiszolgálása. Nagy gondot kell forditani a vendégszobák tisztaságára is. *Dr. N. J.*

(Folyt. kov.)

Imádkozom . . .

Imára kulcsolt kezekkel
Fohászkodom egy kép előtt,
Mindennapi munkámhoz
Nékem ez ima nyujt erőt.

Kebelemben el e szent kép,
Arcán a jóság tükrözik
S mintha mosolygva mondaná:
Téged ez ima üdvözit.

Es valóban üdvöt lelek,
Bárha ez csak puszta álom,
Óh, drága Szent, ha képedet
S azur szemeid csodálom.

Schrantz Elek.

sokáig nézett arra, ahol azok a hegyek kéklettek . . .

A báli éjszaka utáni hét vasárnap reggelén mintha édesebb lett volna az élet, melegebb a napsugár, hallgatóbb a csend, csicsergőbb a madárdal, sejtelmesebb a lombsuttogás. A levegő tele volt a halvány jázminok és rózsaszinbe hajló megyfa-virágok nehéz illatával . . .

Eljött . . . Megigérte, hát eljött a Jani. Azután is sokszor, nagyon sokszor eljött. Minden vasárnapon.

S együtt jártak Nanette-tel a nyirfa-álés uton . . . Ketten nézegették a messze kékelő hegyeket. Ketten szőtték az álmot egy csöndes, meleg, boldogságos kis fészekről . .

Mig az ősz nem kezdte tépegetni a fák leveleit . . .

Hanem mikor már nehéz, lusta ködök fátyolozták be az ég azur-kárpitját s az utakon, templom mellett halott leveleket kavargatott a szél s messze, azok fölött a kék hegyek fölött szomoru felhők uszkáltak, akkor már hiába várt Nanette . . .

. . . Onnan a város felől nem hozott senkit hozzá a ritmikusan zakatoló vonat . . .

Nem az első vasárnap, nem a második, nem a harmadikon . . . nem . . . soha többet . . .

S közbe már fehér, fázós hólepel takarta be az alacsony falusi házak szalmatetőit . . .

S csöndes álmodással szunnyadt a rét . . . a beláthatatlan fehér határ . . .

*

A kályhában duruzsolt a tüz . . . Az erőtlen, gyenge napsugarak halvány fénnyel törtek meg a jégvirágos ablakon . . .

Az egyszerü, nesztelen tanitólakba meghozta az ujságot a postás. A kis Nanette fáradt szomorusággal bontotta föl s lapozgatta. Egyszerre csak kihullt kezéből az ujság, beletemette kezébe az arcát . . . sirt . . . zokogott keservesen . . . az ajka meg csak annyit rebegett: Jani . . . Jani . . .

Mit tettél Jani?

Ott a vár hivalkodó pompájában, profán mulatozásaiban elfelejtette a falusi kis ház fehér vadvirágát. Valami szinésznő keveredett az utjába, az aztán elcsavarta a fejét, elkábitotta az eszét . . . Ugy simult hozzá, mint valami kigyó, hogy megölje az ölelésével.

A Jani minden pénzét ráköltötte s mikor a magáé elfogyott, hozzányult a hivatalos pénzhez . . .

Ettől fogva rettegésben kocogtak a napjai. S egy szép napon arra ébredt, hogy a szinésznője valami jött ment gróffal adta össze magát, neki pedig szemébe vágta: le is ut, fel is ut . . .

A hivatalában még nem vettek észre semmit. De mit csináljon? Vissza ugysem tudja adni, amit elszedett . . .

Határozott . . .

. . . S most már két napja pihen a temetőben . . .

. . . Szegény Nanette! Most már egyebe sincs abból a multból, mint egy sárga, könytőlázott ujságlapja s egy sir, valahol a városi

dú Midorvosa irja: A természet **Ferenc József** keserüvizet sokszor rendelem s eddigi tapasztalataim szerint hatása nagyon kedvező, ugy, hogy ez a gyógyviz a hashajtók között a legelső helyek egyikét foglalja el. — Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A szétküldési igazgatóság Budapesten.

Tüzoltó-nap. A magyar orsz. tüzoltószövetség kérésére a belügyminiszter megengedte, hogy f. é. szept. 24-én, 25-én és 26-án a Budapesten létesitendő Tüzoltó Otthon javára az ország minden varosában és községében tüzoltó-nap tartassék. A létesitendő Otthonban lenne helye az országos tüzoltási szaktanfolyamoknak, tüzoltói muzeum és könyvtárnak; otthona lenne benne a Budapesten megforduló tüzoltóknak, sőt abban lelnének gyámolitást a beteg és szerencsétlenné lett tüzoltók is.

Rálicitált. Az ám, barátom! A feleségem egy aranyos kis fiuval ajándékozott meg, aki parókával jött a világra. — Fogmüvész: Hát ez csuda! Az én feleségem olyan leánnyal ajándékozott meg, akinek a szájában két plombirozott fogat találtam.

A jelenlevő táncmester közbeszól: — Hogy még ilyesmivel is dicsekednek az emberek. Én éppen egy négyest akartam rendezni, s egy párnak nem akadt vis-a vis-ja, mikor jelentik nekem, hogy a feleségem fiuval és lánnyal ajándékozott meg... megvolt a szükséges vis-a vis! Nagyszerüen ment a négyes!

Nagyszáju. Ur (a cirkuszban): Mindig ezek a dresszirozott elefántok. Mondhatom, már torkig vagyok az elefántokkal.

Közgazdaság.

A gazda és a madárvédelem.

Irta: **Masát Ernő**, gazdasági akadémia hallgató.

(Folytatás.)

Kérdem már most, ha olyan szépen védi a mi népünk ezt a két madarat, nem lehetne-e belenevelni a többi hasznos madarak védelmét is? Nem lehetne-e ugyanoly mértékben megkedveltetni a néppel a kert igazán hasznos madarait, melyek az ember részéről hasonlithatatlanul kevesebb védelemben is részesülnek, mint amazok, s emellett nem hagynak itt bennünket akkor, mikor a rovarvilág téli álomba merül, hanem egész télen át folytatják a rovarirtás munkájat. A fecske leginkább az emberre és állatra nézve kellemetlen rovarok világában pusztit, emezek pedig a gyümölcsös és veteményes kertek kártékony rovarait pusztitják. Éppen azért, ha már a hasznot vesszük tekintetbe, az utóbbiak semmivel sem maradnak mögötte sem a fecskének, sem a pacsirtának, de különösen a magyar ember egy másik *igen kedvelt madarának, a gólyának.* Éppen ez bizonyitja, azt, hogy megvan a magyar népben is a hajlandóság a madárvédelemre, csak helyes irányban *bele kell nevelni* a többi hasznos madarak védelmét is, hogy az is annyira természetévé legyen mint, a fecske, pacsirta és gólya szinte ösztönszerü védelme.

A madárvédelem ügyet szolgáló könyvek, füzetkék tesznek némi hatást nálunk is, bár olyan eredményt még sem értek el vele kiadóik, mint amilyenre a nemes cél érdekében számitottak, mert a mi népünknél a nyomtatott betünél mindig többet ér a jó példa.

Egyik legnagyobb hibája ezen kiadványoknak, hogy a védelembe ajánlott madarak hasznát oly világitásban mutatja be az egyszerü népnek, hogy a nép hajlandó lesz a gyümölcsös és veteményes kert tisztogatását teljesen a madarakra bizni. Nagy hiba ez és többet árt, mint használ a madarvédelem ügyének, mert ha a nép egyre csak azt olvassa, hogy a védelembe ajánlott madarak hány millió és millió rovarellenséget pusztitanak el évente, igy következtet: »Ha már védem a madarakat, védjék meg azok is a kertemet, ha pedig nem védik a kertemet, én sem védem a madarakat.« Természetesen ilyen okoskodás mellett tönkremehet az egész termés a madárvédelem ellenére is. Nem is igy kell megismertetni a néppel a madarak hasznát, hanem csak abban a mértékben, amint az a valóságban fennáll, s nem szabad elfelejteni, hogy bár milliókra megy az elpusztitott rovarok száma, azért mégis több az a millió, ami megmarad és a rovarevő

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a Schicht »Szarvas« mosószappannal lehet a következő mosási eljarasnál a legjobb eredményt elérni:

1. A Schicht-»Szarvas« mosószappan az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadóssága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
3. Tiszta voltáért 25000 koronával szavatolnak.
4. Rendkivül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vizben is nagyszerüen lehet vele mosni és meggátolja szövetek szétesését és összemenését.
7. A Schicht-»Szarvas« mosószappannal való egyszeri átsimitás megfelel más szappannal való 3—4-ri átsimitásnak.
8. A Schicht-»Szarvas« mosószappan használata által időt, faradságot és pénzt takaritunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készitési módja egeszen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használtatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesitésén folytonosan dolgoznak és e célból minden talalmányt felhasználnak.

Mindez az ASSZONYDICSÉRET mosókivonatra is érvényes.

Hirdetmény.

Aki pénzt, időt és fáradságot akar megtakaritani, kövesse ezen mosási eljárást;

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vizbe annyi »Asszonydicséret« mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát ejjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog jarni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyüt használunk. Mert minden tisztatalanságot mar feloldott az »Asszonydicséret« mosókivonat és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT »SZARVAS« MOSÓSZAPPAN habja által leköttessék. Minden fáradságos dörzsölés zörömpölés elkerülendő: a ruhaba erősen belevődött foltokat ugy távolitjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán Schicht-»Szarvas« mosószappannal bekenjük s azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állani hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vizbe, amelyben a ruhát főzzük, kevés Schicht-Szarvas mosószappant vagy »Asszonydicséret« mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerü. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vizben többször gondosan kiöblitsük, a mig az összes, a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN által feloldott szennyrészecskék el vannak távolitva és az öblitőviz teljesen tiszta marad.

HIREK.

A király születésnapja. Mult pénteken, aug. hó 18-án töltötte be dicsőségesen uralkodó királyunk életének 81-dik évét — a legjobb erőben és egészségben. E napon minden magyar ember szivében megujul a hő imádság: áldja meg az Ég őfölségét, éltesse a »legelső magyar embert« testi s lelki boldogságban még igen sokáig a Haza üdvére, javára és dicsőségére! — Ez az évforduló, mindenkor ünnepe volt a magyar nemzetnek, amelyen a különböző egyházakban hálaadó istenitiszteletet tartanak. Nálunk a plebánia templomban is ünnepies mise tartatott pénteken délelőtt 9 órakor, melyen a különböző hivatalok vezetősége is részt vett. Hasonlóan megünnepelte e nagy napot az orth. izraelita hitközség is, mig az ev. egyház a mai istentisztelet keretében küld hálafohászt az egek Urához.

Esküvő. Fábián Imre ev. lelkész jövő hó 5-én vezeti oltárhoz Záborszky Jolánka kisasszonyt, Záborszky Sándor és neje Tóth Erzsébet szeretetreméltó bájos leányát.

Dr. Király János járásorvos, aki egészségének helyreállitása miatt hosszabb idei üdülőkurán távol volt városunkból, jó egészségben hazaérkezett.

Uj hitoktató. Gyurátz Ferenc főrendiházi tag és a dunántuli ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke kitüntető bizalmára méltatta Mesterházy Lászlót, a sárvári ev. egyház lelkészét. A jeles papnak a pápai hitoktatói állast ajánlotta fel, aki azt el is fogadta. A sárvári közönség mély sajnálkozással értesült a kitünő tehetségü és képzettségü pap elhelyezéséről, de egyszersmind szivből örvend annak, hogy ily nagytudasu és közszeretetben álló egyént ért a püspök választása. Mesterházy szeptember hó 1-én foglalja el uj állását. Mi is őszintén gratulálunk a kitüntetésnek s igen örvendenénk, ha mielőbb oda emelkednék, ahova az érdemekben gazdag papi méltóságok jutnak.

---

temető márvány oszlopai között . . . Egy sir . . . amelyre tompán . . . lassan hull a hó . . .

Hogy apja nyugalomba ment, beköltöztek a városba, pedig szegény, hervadó Nanette jobban szeretett volna most már ott maradni a falujában, a csöndben, az egyhangusagban, a magányban . . .

De nem ellenkezett.

. . . Aztán ugy meleg örömöt sugárzó delutanokon, hideg teli napokon, esteken, alkonyokon mindig . . . mindig kibalagot a temetőbe . . .

Megtalalta mar azt a sirt . . .

S ha annak, aki ott lent pihent, senkisem bocsatott meg: ő igen. Tele rakta a sirját, a fejfaját virágokkal, mikor csak tehette.

És csöndesen . . . szomoruan elbeszélgetett a siron hajlongó virágokkal.

Néha . . . néha egy-egy könnye is alápergett a hantokra . . .

Most mar nem igen sirt .

Szinte boldog volt a lelke . . .

Erezte, hogy nemsokára odakerül a Jani mellé s talalkoznak odafenn, ahol a lelkek szeretnek . . .

Szegény ártatlan, hervadó, halavány Nan[illegible]

M. Hugó.

Jó[illegible]park. Ennek a parknak a neve már ismeretes, csupán még nem sétált benne senki. Amint értesülünk, Göttmann Bódog alezredes serényen fáradozik e park érdekében s ő maga az, aki a kész munkában már gyönyörködni szeretne. A különböző adományokból már tekintélyes összeg áll rendelkezésére s igy elérkezettnek véli az időt, hogy a munkálatok megkezdessenek. Ma délután 3 órakor a városháza tanácstermében ebben az ügyben értekezletet tartanak, melyen bárki is résztvehet, akit az eszme érdekel. Az értekezlet célja egy létesitő bizottság megválasztása, a vagyoni állapotok ismertetése, intezkedések és különféle inditványok megtétele.

Vármegyei közgyülés lesz törvényhatósági bizottságunknak a jövő szept. 18-án.

Meghivo. A czelldömölki önk. tüzoltóegyesület ma vasárnap (István király napján) a Griff-szálloda kerthelyiségében felszerelési gyarapitására zártkörü nyári táncvigalmat rendez. Belépődij: személyenként 1 K, családjegy 2 K. Kezdete délután 5 órakor.

Ifjaink mulatságáról. A mult vasárnapon tartotta a helybeli ifjuság táncmulatságát a Griff-szálló kerthelyiségében. Bár közönségünk szine-java képviselte magát a mulatságon, mindazonáltal a remélt siker csak részlegesnek mondható, ami főként az iparos-osztály és vasutasság távolmaradásának tulajdonitható. Panaszos szavak is hangzottak el, melyek nagyrészben arra vonatkoznak, hogy a rendező ifjuság általában keveset táncolt s hogy meghivót többen nem kaptak. A rendezőség is konstatálta az utóbbi panasz jogos voltát, bár szerinte korántsem jöhet oly sok oldalról a kifogás, mert meghivóban, kivéve néhány usaládot, akik a névsor hiányossága miatt tévesen mellőztettek, mindenki részesült. A tiszta bevétel, mely a létesitendő japán-park céljaira fordittatik, 102 korona tesz ki.

Felülfizettek: Maróthy László 10 K, Berzsenyi Dezső, Röh Pál, Belső József (Kmagasi) 5—5 K, Göttmann Bódog, Bisitzky Ödön, Günsberger Ignác (Ság) 4—4 K, Cseke Gyula, özv. Nunkovits Denesné, Deim Sándorné, Farkas János, Katona Fülöp, Wittmann Adolf, Rosenberger Miksa 3—3 K, Kálman Mór, Frisch Gusztáv, Loránth Gyula, Takácsy Kálmán, Stettka Mihály, Sóváry Sándor, Kálmán Jenő, Mócsi Miklós, dr. Géfin Lajos, Kovács József, N. N., Deutsch Gyula, dr. Balassa Jenő, Simon József, dr. Zongor János, Pulmann Vince, Szalay József, Vadászy Pál 2—2 K, Szalay József, Bán János, Gáspár Kálmán, Szabó József, Dinkgreve Nándor, Winter János, Linzer Ernő, Hetthéssy Pucuska, Hetthéssy Öcsike, Schmidt József, Gandalovits János, Német Markus, Karolyi József, Herzfeld Mór, Katona Fülöp, Reif Dávid 1—1 K.

Ház és földbirtokosok figyelmébe. A felmérési munkálatokról készitett szines birtokvázlatok a hét folyamán közszemlére lesznek kitéve. A kitétel napja és helye dobszó utján lesz közhirré téve. A tulajdonosok érdeke, hogy e rajzokat és az azon feltüntetett birtoklási adatokat megtekintsék s a netán észlelt hiányokat keresztülvezetés végett idejekorán bejelentsék.

Tánckoszorucska. Groszmann József és neje tánctanitók tanitványai folyó hó 27-én a Griff szálló nagytermében zártkörü koszorucskát rendeznek. Belépődij 1 korona.

A vármegyei jegyzői internátus választmánya jövő kedden délután tartja alakuló ülését Szombathelyen, a vármegyeháza kistermében, Herbst Géza alispán elnöklete alatt.

Birtokeladás. Krása Manó kelédi nagybirtokos birtokát eladta Szentiványi Oszkárnak 1 millió 650 ezer koronáért.

Visszaküldött alapszabály. Az alsósági [illegible] alapszabályait az alispán potlás végett visszaküldötte.

Uj nagy[illegible] Szommer Lajos füszernagyker[illegible] a Czegydömölki-utcában levő Fischer-féle házban üzletét megnyitotta.

Veszedelmes bélhurut-járvány szedi sürüen áldozatait Szombathelyen a kis gyermekek között, melynek továbbterjedése megátlására a városi tiszti orvosok minden szükséges intézkedést megtesznek.

Jótékony eső. Hat hétig tartott nagy szárazság és hőség után végre augusztus hó 11-én pompás eső örvendeztette meg járásunk [illegible] madt zivatar és kevés eső, amelyet azonban északrol jött szélvész előzött meg. Szerencsére nem tartott soká, a gyümölcsösöket azonban igy is jól megtépázta.

Véres verekedés. F. hó 13-án véres verekedés szinhelye volt Szentmiklósfán egyik korcsma udvara. Herbath István és Herbath János egyesült erővel támadtak Hadnagy Jánosra s ugy elbántak vele, hogy 3—4 hónapig fogja az ágyat nyomni.

Járvány. Alsóságon a héten több esetben fordult elő száj és körömfájás. Kenyeriben pedig a sertésvész dühöng. Kocs község zár alá helyeztetett a lépfene fellépése miatt.

Jegyzőválasztás. A lemondás folytán megüresedett kisköcski körjegyzői állás betöltése választás utján történik meg. A választás szeptember hó 12-én lesz Kisköcskön.

Felmérési felügyelő városunkban. Wajna Károly miniszteri kiküldött és kir. központi felmérési felügyelő e héten vizsgálta felül a helybeli felmérő mérnöki osztály működését. A munkálatokat végző mérnököknek teljes megelégedését és elismerését fejezte ki a látottak és tapasztaltak felett.

A vönöczki tuzoltók mulatsága. Ma délután tartja a vönöczki önk. tüzoltóegylet zártkörü nyári mulatságát Barát Károly ottani vendéglős kerthelyiségében. Belépődij személyenként 60 fill., családonként 1 K 60 fill.

Pályázat szülésznői állásra. A kemenesszentpéteri bábaválasztást szeptember hó 6-án ejtik meg. A kérvényeket legkésőbb ugyanezen hó 4-ig lehet beadni.

Segédjegyzőválasztás. A pápóczi segédjegyző-választást szeptember hó 6-án tartják meg.

Köszönetnyilvánitás. A czelldömölki ifjusági táncmulatság rendezőségének azért, mert a japán park létesitésének erdekében oly fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki s a tiszta jövedelemnek a fenti célra történt átengedésével a park ügyét a megvalósulás stádiumához közelebb juttatta, köszönetemet nyilvánitom. Göttmann Bodog ny. csendőr-alezredes, mint a japán park létesitője.

Jeles uj könyv. A Dunántuli Turista Egyesület anyagi támogatásával látott napvilágot »Sopron és a magyar Alpok« cim alatt dr. Thiring Gusztáv által megirt nagyon érdekes, számos jól sikerült képpel és diszes mellékletekkel ellátott könyv, melyet különösen ifju turistainknak ajánljuk figyelmébe, habár az mindenkinek érdeklődésére számithat, aki Sopron, Kismarton, Kőszeg, Szombathely stb., szóval a mi dunántuli, regényes vidékünket közelebbről is megismerni akarja. A könyv ára csak 3 korona.

A folyóvizek ipari és más üzemek által való beszennyezésének megakadályozására a földmivelésügyi miniszter az összes törvényhatóságokhoz szigoru rendeletet intézett, hogy utasitsák az elsőfoku vizrendőri hatóságokat a szigoru ellenőrzésre s esetleg a törvénytelen allapotok megszüntetése iránt haladéktalanul és a legerélyesebben intézkedjenek.

A mértani vizsgán. Tanitó: Mondd meg, fiacskám, mi az a kör. — Tanuló: A [illegible] jókedvüen jön haza.

madaink csak első segítő barátai az embernek, de azt teljesen rájuk bízni nem lehet.

Egy másik nagyon hibás felfogás, melylyel az ember gyakran találkozik, még intelligensebb gazdák részéről is az, hogy a madárvédelemnek abban a formában egyáltalán nincs értelme, hogy a madarakat a kemény téli időben etessük, mert akkor azok a madarak kényelmesen hozzájutva napi táplálékukhoz, nem felelnek meg . természetes kötelességüknek, a rovar és rovarálca pusztításának, tehát a madáretetéssel csak kárt okozunk, nem pedig hasznot.

Bár fényegileg igaznak látszik, mégis nagyon hibás felfogás, mert a madáretetőkkel korántsem elégítjük ki a madarak életigényeit, csupán az éhenhalástól mentjük meg őket akkor, amikor a rossz időjárás miatt elegendő táplálékot szerezni képtelenek. Mivel pedig ezeknek a madaraknak természetes eledele a rovarvilágból kerül ki, sohase féljünk attól, hogy a nekik adott olajos magvakkal megelégszenek, keresni fognak azok más táplálékot akkor is, ha néha-néha meg is etetjük őket.

Azután tavasszal a rovarvilág ébredésekor, továbbá nyár elején a költéskor végzik csak a madarak hasznos munkájuknak legnagyobb részét s azért bizonyára megérdemlik legalább azt, hogy nekik a kemény tél elviselését némileg megkönnyítsük. Eleg sok elpusztul a hideg miatt, de meg nagyobb számban hullanak el akkor, ha néhány napig a zord időjárás miatt nem járhatnak táplálék után. Ilyenkor azután a kopálcsal párosult hideg alapos pusztítást visz véghez a madárvilágban.

A hideg telen kívül azonban van még a kis apró, védtelen madárnak más megszámlálhatatlan ellensége is. Hány apró madárfiókát hord el meleg fészkéből a szarka, vercse, sólyom, szajkó s a többi ragadozó madár? Hány védtelen madarat pusztít el az elvadult házimacska, nyest, menyét, róka? Hát azután, ha még az ember is hozzászegődik ezekhez a madárpusztítókhoz! Pedig sok pajkos micsoda passzonval szedi le a legmagasabb fűkről is az elrejtett fészkeket.

Minden faluban található néhány veszedelmes fészekrabló, aki előtt nincs elrejtett fészek s csak azt varja, hogy az apróságok megtollasodjanak, akkor azután kirabolja a fészket, legyen abban bármiféle madár. Szinte megszokott dolog faluhelyen a gyerekek között ilyen beszélgetés: »Tudok ám madarakat, stiglicet, meg fülemülét is.« Pedig de csúnya dolog a fészekrablás akár erkölcsi, akár anyagi oldalairól nézzük is a dolgot. Szomorú, de nálunk a madárvédelmet nem is annyira a védelmen, mint az oktalan madárpusztítás megszüntetésén kellene kezdeni.

Nem hagyhatom szó nélkül azt az óriási pusztítást sem, mely a melegebb tájakra való költözés alkalmával fenyegeti a vándormadarakat.

(Vége köv.)

Keressük mindenben a leg

Nagy elővigyázat ajánlatos az **egészséges ivóviz** megválasztásánál: igyunk és kérjünk tehát mindenütt

Szántói savanyuvizet,

mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál fogva rendkívül kellemes, az egészségre hasznos, elsőrangu asztali víz. Erősen hugyhajtó hatásu, elősegíti az emésztést, megakadályozza a gyomorégést.

A Szántói savanyuvíz:

Bornak: **füszer,**
Betegnek: **gyógyszer,**
Egészségesnek: **ovszer.**

Főraktár Czelldömölkön: Ländler Samu füszerkereskedőnél.

Nyomdász-tanoncnak

jó családból való fiu kedvező feltételek mellett felvétetik

Dinkgreve Nándor

könyvnyomdájában : : Czelldömölk.

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy megelegedést aratnak

BENZIN ... NYERSOLAJ

MOTOROS

CSÉPLŐKÉSZLETEK

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész, sem hatósági engedély.

Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejü gépeknél is egész 20 lóerőig.

Motorainkkal a községben a házak között az udvarban szabad cséplni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelezőlapon képes árjegyzékünket — ingyen és bérmentve küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben teljesen tájékozva lesz.

Bérmentes szállitás az ország minden állomására

Legujabban megállapitott igen előnyös árak és kényelmes feltételek ∴

KELLNER ANTAL és FIA

BUDAPEST, VÁCZI-UT 4. SZ.

BORSZÉKI

gyógy és üditóviz.

A szénsavas ásványvizek

KIRÁLYA!

Angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hüsitő ital a legelső minden vizek között

Kapható: GAYER GYULA utóda CZELLDÖMÖLK.

„A köztudatba ment át", hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

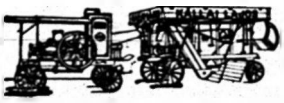

Budapest, VI. Gyár-utca 28.

szállitja teljes jótállás mellett a lehirnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében kerjen minden gazda disz-fóárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés! Kállai LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü kereskedő cégekkel.

Eladó

fa-, vas- és fuszerüzlet erős italméréssel

60 ezer korona évi forgalommal. Bármely nagy családnak biztos megélhetés. Átvételhez 10 ezer korona szükséges. Ugyanott egy TÉGLAGYÁR is eladó.

Érdeklődők alanti cimhez forduljanak

László Somló-Szőllős.

NAGY PÁL

czelldömölki férfi-divat terme

Hollósy-tér, az apátsági székházban.

A budapesti szabászati tanfolyamon elsajátitott legujabb szabszerint készülnek a legkényesebb igényeknek is megfelelő

uri, papi, sport és egyenruhák

jutányos árakon.

A divatterem mellett a t. közönség kényelmére

szövetraktár áll rendelkezésre,

hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint

nagy választékban beszerezhetők.

Az a hölgy

aki az egészséges bőrápolással törődik, főkép a pattanásokat eltüntetni, továbbá fehér arcszint és puha bőrt szerezni óhajt, csak

Stockenpferd-liliomtej-szappanral

(védjegy: vesszőparipa)

mossa magát.

Gyár: Bergmann & Co. Tetschen a E.

Darabja 80 fillérért kapható gyógytár, drogéria és illatszer-uzletben.

Kondor József és Schütz Gyula.

sirkőraktára

Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

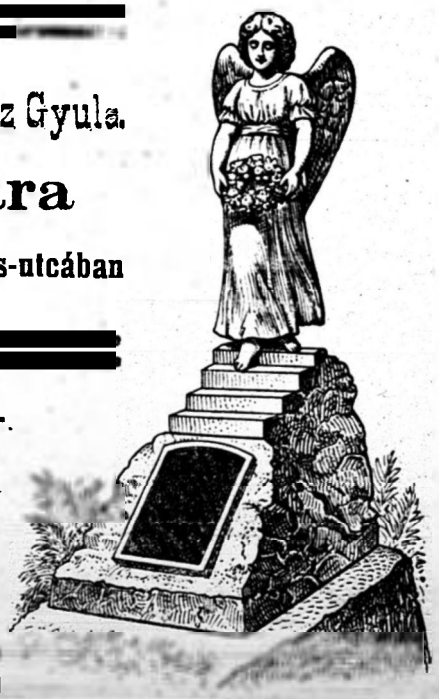

Ugy egyszerü, valamint modern, művészi kivitelü siremlékekben nagy választék

Nyersolaj, szivogaz, Diesel

benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás

Kedvező fizetési feltételek

Messze menő jótállás.

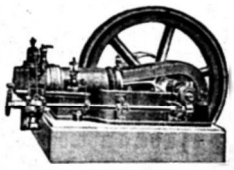

Drezdai motorgyár részv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. — — Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Koháry utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.